

3r ESO

41 FRAGMENTS DE
LA LITERATURA
UNIVERSAL

MATERIAL PER
A L'ALUMNE/A

ALFRED SALA CARBONELL
CURS ESCOLAR 2006/2007

Índex de les lectures

1. El cor (<i>La ciència de la salut</i>).....	1
2. El traïdor d'en Hands (<i>L'illa del tresor</i>).....	6
3. El senyor Pickwick i els seus amics (<i>Pickwick</i>).....	12
4. L'extraterrestre implacable (<i>Mecanoscrit del segon origen</i>).....	16
5. El club de Groucho Marx. Groucho i la Llei Seca (<i>Groucho i jo</i>).....	20
6. Un àpat i un acudit especials. El port de Cotxín (<i>El déu de les coses petites</i>).....	26
7. Supersticions de les mars del Sud (<i>Illes del Sud</i>).....	32
8. Tres dones pàl·lides (<i>Dràcula</i>).....	35
9. L'atac dels taurons (<i>El vell i la mar</i>).....	40
10. Crema de llibres (<i>Fahrenheit 451</i>).....	44
11. Un atac de l'aviació alemanya durant la II Guerra Mundial (<i>Volant sol</i>).....	50
12. Un espadatxí invencible (<i>El Corsari Negre</i>).....	54
13. Assegurança de vida (dins <i>Les claus de vidre</i>).....	59
14. Una nit de terror (<i>El gos dels Baskerville</i>).....	65
15. Quasimodo salva Esmeralda (<i>Nostra Senyora de París</i>).....	70
16. L'arquer ocult (<i>La fletxa negra</i>).....	77
17. Una revelació inesperada (<i>Scaramouche</i>).....	81
18. Un invent infernal (<i>Els cinc-cents milions de la Begum</i>).....	85
19. L'aposta més famosa de la història (<i>La volta al món en vuitanta dies</i>).....	90
20. Les illes Salomó (<i>Les terribles Salomó</i>).....	96
21. Un petimetre amb punteria (<i>La muntanya d'or</i>).....	99
22. Contra el Ku Klux Klan (<i>La venjança de Winnetou</i>).....	105
23. El duel final (<i>El presoner de Zenda</i>).....	109
24. La lliçó de vida de l'aventurer (<i>Allan Quatermain</i>).....	114
25. El capità Ahab i la Balena Blanca (<i>Moby Dick</i>).....	120
26. Divendres (<i>Robinson Crusoe</i>).....	128
27. Una vida perduda (<i>El jugador</i>).....	132

28. Un despertar molt poc agradable (<i>El cas del difunt senyor Elvesham</i>).....	137
29. Un talismà fatal (<i>La mà de mico</i>).....	141
30. El vell miner (<i>Germinal</i>).....	145
31. Després de l'atac dels marcians (<i>La guerra dels mons</i>).....	150
32. Plutó, el gat negre (<i>El gat negre</i>).....	154
33. Un assassinat (<i>El cor delator</i>).....	161
34. El pèndol de la mort (<i>El pou i el pèndol</i>).....	163
35. La hipnosi per mantenir la vida més enllà de la mort (<i>Els fets del cas de M. Valdemar</i>).....	167
36. El senyor Rochester (<i>Jane Eyre</i>).....	171
37. Transformació en escarabat (<i>La metamorfosi</i>).....	177
38. Una noia espavilada (<i>Desdejuni a can Tiffany</i>).....	180
39. Caçadors de faisans (<i>Els cosacs</i>).....	184
40. Enamorament (<i>Els diaris de Frankenstein</i>).....	189
41. La boira negra (<i>Nens perduts</i>).....	193
Fonts.....	197

3r ESO

41 FRAGMENTS DE
LA LITERATURA
UNIVERSAL

ANNEX PER AL
PROFESSOR/A

1. *El cor*

1) Idea principal de cada paràgraf:

Primer

- El cor és una màquina perfecta, més que cap altra en el món.

Segon

- Si el tractem bé, el cor pot durar fins als cent anys.

Tercer

- Si el tractem encara millor, quants anys pot arribar a funcionar?

Quart

- La majoria dels nascuts a finals del s. XX viuran fins a principis del s. XXII.

Cinquè

- La longevitat de cada espècie està programada al codi genètic.

Sisè

- L'important no és viure molts anys, sinó la qualitat de vida. No té sentit allargar una vida sense qualitat.

Els altres apartats són lliures.

2. *El traïdor d'en Hands*

1) Uns catorze anys. Es diu Jim (Hawkins).

2) La *Hispaniola*.

3) Amb una daga, un ganivet de dos talls.

4) La pistola fa llufa perquè la pólvora està mullada.

5) El toca la segona vegada, quan li travessa l'espatlla i el clava a l'antena; llavors en Jim li dispara alhora els dos pistolots i el mata.

3. *El senyor Pickwick i els seus amics*

1) Resposta lliure. En poden donar molts detalls. La posició dels braços de Pickwick és la mateixa que es descriu en el text.

2) La frase està molt elaborada (com la resta del text) i el vocabulari és molt escollit ("llur deu", "els abundosos estanyols"), perquè la traducció és de Josep Carner, el "príncep dels poetes", un escriptor les traduccions del qual van contribuir a fixar i embellir el català.

- 3) El mateix Pickwick.
- 4) ... l'amor.
- 5) Vol dir que a mesura que s'havia anat fent gran i que havia anat menjant (entenguem, sobretot, guisats de carn), s'havia anat tornant gras.

4. *L'extraterrestre implacable*

- 1) En forma de pera invertida.
- 2) Uns apèndixs tubulars que es belluguen, segurament unes antenes.
- 3) Té la cara molt plana i amb tres ulls, un d'ells al front; els ulls són tres forats, sense arc ciliar. Té musell de porc i aspecte d'estúpid. La pell és rosada.
- 4) Perquè té un rostre més assemblat a una bèstia de malson que a una persona.
- 5) Literalment, vol dir que no es podia aplacar, és a dir, que no s'aturava davant de res, que no en tenia mai prou, que no perdonava...

5. *El club de Groucho Marx / Groucho i la Llei Seca*

- 1) Tot el fragment està arrebossat d'ironia; destaquem, per exemple, el segon i tercer paràgrafs, quan diu: "La primera nit que hi vaig passar, hi vaig trobar *trenta-dos consocis jugant al pòquer amb cartes marcades* [...] i quatre associats més ficats en sengles cabines telefòniques tot *parlant amb dones que van resultar ser les esposes d'altres membres del club*. // Poques nits després, el club va celebrar un banquet. [...] Crec que *era per afalagar un dels membres que havia aconseguit esquivar la policia durant més d'un any*. [...] Aquella nit concreta *em vaig asseure amb un barber que m'havia escabetxat moltes vegades, tant socialment com amb la navalla*.
- 2) No vol ser d'un club que l'admeti com a soci. És un contrasentit, però et deixa molt clar com és ell.
- 3) Perquè quan era un nen de bolquers la seva mare li va amagar unes ampolles de whisky entre la roba i el va passar per la frontera amb elles.
- 4) Primera, que "gràcies" a la Prohibició, van sorgir bandes de gàngsters que es van fer tan poderoses com el mateix govern. Segona, que molta

gent que no bevia (com el mateix Groucho), es va posar a beure pel simple fet que l'alcohol estava prohibit. Es pot aprofitar per parlar de la legalització o no de les drogues (hi sortiríem guanyant o perdent?).

5) Resposta lliure. L'última frase pot donar molt de joc.

6. Un àpat i un acudits especials / El port de Cotxín

- 1) Resposta oberta.
- 2) Per si pot donar alguna idea, a la novel·la, després de les riallades (i passat un temps, és clar) es casen.
- 3) Resposta oberta. Estaria bé que fessin enumeracions de coses i persones diverses, variades, originals i lògiques.
- 4) Compte amb els alumnes: no és cap comparació, és una metàfora.
- 5) Resposta oberta. Es pot aprofundir en la idea que la ficció et fa més portable el món rutinari i trist en què vivim? Cal pensar, també, que la frase és d'una escriptora índia, que viu una realitat bastant diferent de la nostra.

7. Supersticions de les mars del Sud

- 1) Un déu que anava a una reunió de consell.
- 2) Déus que tornaven del camp de batalla.
- 3) ... un tauró.
- 4) ... un esperit.
- 5) A tot arreu. Tant a les mars del Sud, com a la Grècia antiga, com a l'Europa actual (posa l'exemple de l'escocès que fa una ofrena pagana en un pou sagrat).

8. Tres dones pàl·lides

- 1) Perquè són vampires, i els vampirs/es no fan ombra.
- 2) Desig i por alhora.
- 3) Mina.
- 4) Dolç com la mel, però amb un matís d'olor de sang.
- 5) Perquè vol ser ell qui li xucli la sang al noi.

9. L'atac dels taurons

- 1) Lligant un ganivet en un rem.
- 2) Amb forma de punta de pala.
- 3) Perquè mengen carronya, tallen les potes de les tortugues quan neden adormides per la superfície i ataquen l'home si tenen gana.
- 4) És un altre tipus de tauró, més gros que el *galano*.
- 5) Perquè els taurons són animals extremadament voraços. Són màquines de menjar. Sempre estan en moviment; sempre estan, doncs, cremant energies, i sempre necessiten, per tant, menjar. Per això el primer *galano* mor mentre s'empassa un tros de peix arrencat, i el segon no desenganxa la seva mossegada tot i estar molt malferit, perquè viu per menjar, i aquesta és, diguem-ne, la seva obsessió.

10. Crema de llibres

- 1) En un món futurista que té prohibits els llibres, un grup de bombers entra a casa d'una dona que ha estat denunciada per tal de cremar-li els llibres. La dona decideix suïcidar-se i morir cremada amb ells. Un dels bombers, encuriolit i amb un sentiment de culpa, agafa un llibre i se l'amaga.
- 2) Farenheit 451 és la temperatura a partir de la qual el paper es crema; equivalen a 232,8° Celsius.
- 3) Els compara amb ocells: *Un llibre va caure-li a les mans, gairebé obedient, com un colom blanc agitant les ales. A la llum feble i vacil·lant veié una pàgina que penjava i era com una ploma blanca de neu, amb paraules delicadament impreses. [...] Mentrestant, els altres, al pis de dalt, abocaven piles de revistes a l'aire polsós. Queien com ocells exterminats...* Perquè els llibres, com els ocells, tenen vida pròpia i són purs.
- 4) Al llibre, com que té vida, li batega el cor perquè té por que el descobreixin. És una imatge bella i poètica.
- 5) Si llegeixes poc, tens poc criteri (perquè et bases en pocs punts de vista), i ets influenciable perquè només funciones en un únic sentit; si llegeixes sovint, saps enfocar els assumptes des de diversos punts de

vista, perquè tens molt més bagatge, i per tant, no et deixaràs influenciar.

11. Un atac de l'aviació alemanya durant la II Guerra Mundial

- 1) Quan diu que no és gens agradable ser metrallat, “especialment si t’enganxen a l’aire lliure amb els pantalons abaixats”. I, després, quan explica que els avions enemics passaven rugint per sobre d’ells, i ell sentia el vent de les hèlices en el seu cul nu.
- 2) Alemanys: Messerschmitt 109; anglesos: Hurricane.
- 3) Perquè creuen que l’aeròdrom està molt ben protegit contra els atacs a baixa altura, i per això no s’atreveixen a baixar més. La realitat és que els anglesos només disposen d’una metralladora Bofors per protegir-se.
- 4) Que la metralladora Bofors ha tocat un avió enemic.
- 5) És un tracte correcte, d’igual a igual. Primer, es nota quan pateixen per ell (“Aquest pobre diable es rostirà si no s’afanya”), i després, quan un dels anglesos s’endinsa en la fumera de l’avió encès per rescatar-lo.

12. Un espadatxí invencible

- 1) Quan aquest li diu que l’enviarà a l’altre món a fer companyia al Corsari Roig, que està penjat a Granada amb els seus catorze homes. El Corsari Roig era el germà del Corsari Negre.
- 2) L’avisava que, un cop li hagi dit el nom, l’haurà de matar, perquè no pot permetre que continuï viu sabent qui és.
- 3) Que es comença a cansar.
- 4) En els seus ulls.
- 5) Resposta lliure. El duel acaba que el Corsari travessa el senyor de Gamara i el mata. Aniria bé que hi hagués qui s’inspirés i fes que el Corsari li perdona la vida sota promesa que no dirà mai a ningú el seu nom, i que l’altre, veient la cavallerositat del Corsari, li’n donés paraula i la complís.

13. Assegurança de vida

- Explicació del mateix detectiu: "L'informe mèdic, recordeu?... Segons l'informe mèdic, tenia tres diòptries a l'ull esquerre i dues i mitja al dret i li calien ulleres. Ara bé, entre les coses que li vam trobar a sobre, no hi havia cap parell d'ulleres. I no crec pas que un miop com ell pogués conduir un cotxe sense ulleres. El que havia passat, segons m'explicava l'Esteve Ramis en la seva nota d'agraïment, em va fer comprendre, després, que els assassins havien oblidat les ulleres al despatx quan l'havien estabornit. Per això no hi eren ni al cotxe ni a l'equipatge."

14. Una nit de terror

- 1) Sir Henry de Baskerville.
- 2) Del gos dels Baskerville.
- 3) És un gos enorme i molt negre, que treu foc per la boca, els ulls li refulgeixen i el musell, el pèl i la papada estan perfilats per flamarades que llancen guspires.
- 4) Fa un xiscle de terror i es llença a terra de bocaterrosa.
- 5) Disparen al gos.

15. Quasimodo salva Esmeralda

- 1) La gitana Esmeralda està a punt de ser executada per l'assassinat del seu estimat Phoebus (que no està, ni de bon tros, mort, i ella el veu amb una altra noia) quan és rescatada pel geperut Quasimodo, que es refugia amb ella a la catedral de Nostra Senyora de París.
- 2) Resposta lliure. Es pot afegir que es tracta d'una catedral gòtica dedicada a Maria, la mare de Jesucrist. La seva construcció s'inicià el segle XII. Cada torre del davant fa 69 metres, i es poden destacar l'agulla, la rosassa (al davant n'hi ha una altra) i els contraforts.
- 3) Resposta lliure. Val a dir que aquestes gàrgoles són força grosses.
- 4) L'acció situada a l'edat mitjana, l'ardiaca ficat en una execució, el botxí, personatges desarrelats i d'origen incert (Esmeralda la zíngara, Quasimodo), la sentència a mort per un assassinat que no s'ha produït, l'apassionament d'Esmeralda ("Què has fet del meu Phoebus?"), la

descoberta que el "mort" està viu (i va amb una altra), el desmai d'Esmeralda, el rescat que fa el bestial Quasimodo...

- 5) És l'estil de bellesa que es troba en la lletjor. Exemple, alguns quadres de Velázquez (*Vella fregint ous*), o, més extrem, Goya (*Saturn devorant els seus fills*, *Dos vells menjant sopa...*).

16. *L'arquer ocult*

- 1) Mestre: Superior d'un orde militar. Sojorn: Lloc on hom s'està o sojorna. *El cel, sojorn dels benaventurats*. Una vara (antiga mesura) = quatre pams.
- 2) La presència d'arquers ocults en el bosc.
- 3) Perquè Bennet Hatch va incendiar Grimstone i això no li perdonaran mai.
- 4) Amb un abellot gegantí.
- 5) Perquè l'arquer que l'ha disparada s'està quiet, mentre que les ovelles no tenen per què espantar-se, ja que la fletxa no ha fet cap soroll fort -només un xiulet-, i els ocells s'han calmat perquè s'han acostumat a la presència immòbil de l'arquer amagat.

17. *Una revelació inesperada*

- 1) És el seu padrí.
- 2) Perquè posaria en perill la vida d'Alina, la del senyor de Kercadiou i la d'ell mateix.
- 3) En té un bon record. Recorda quan ella es va interessar per ell durant uns dies quan era petit i també més recentment a París, on va intentar convertir-lo amablement a la "bona causa".
- 4) Perquè va jurar no dir-les.
- 5) És la mare d'André.

18. *Un invent infernal*

- 1) Quan cau, el seu embolcall explota i el líquid que conté es torna gasós. Llavors tota la zona queda submergida en un fred de cent graus sota zero i tot l'aire queda ple d'àcid carbònic. La gent mor congelada i s'asfixia alhora.
- 2) No hi haurà cap ferit, només morts.

- 3) Sent un plaer manifest: està de bon humor, està vermell de satisfacció i ensenya les dents (segurament perquè riu).
- 4) Que quan es dispara el canó, l'explosió fa soroll, i ell voldria que no en fes cap, així ningú no s'esperaria l'obús, i totes les morts es produirien en silenci.
- 5) Perquè s'adona que Herr Schultze és un boig perillós que no dona cap mena d'importància a la vida humana, i que l'únic que vol és matar. Marcel s'indigna pel que li explica i vol aturar-lo, però s'ha d'esperar a trobar el moment oportú per actuar.

19. L'aposta més famosa de la història

- 1) En tres mesos.
- 2) Quatre mil lliures.
- 3) Vint mil lliures. Uns trenta mil euros. Uns cinc milions de pessetes d'abans. Entenguem que "abans" vol dir el 1872.
- 4) "L'imprevist no existeix".
- 5) Hem de fer el càlcul pensant com la fariem *realment* nosaltres. Llavors, aquí van un parell de dades: a) Hi ha agències de viatges que ja et donen el lot de bitllets per als avions que has d'anar agafant; fer-la xinoxano et pot sortir -baratet, baratet- per uns 7000 euros (el 2007); b) Un tal Charles Starmer-Smith va fer la volta al món la primavera del 2007 en 8 dies i li va costar 1100 euros, anant només amb volts barats.

20. Les illes Salomó

- 1) Són al Pacífic sud-occidental, entre Nova Guinea i les illes Fidji.
- 2) No li agraden, perquè la vida hi és molt dura, tant per les malalties com pels caníbals.
- 3) Resposta lliure. Personalment, no crec que exageri. Els cranis de l'home blanc serien més preuats que els dels altres perquè devien ser més novedosos, més escassos i més difícils d'aconseguir. Sigui com sigui, convé fer una reflexió i no menysprear els antropòfags, perquè el fet de menjar carn humana formava part de la seva cultura: ells, si més no, *aprofitaven* els morts i, a la seva manera, els honraven en menjar-se'ls.

Reminiscències d'això, en tenim a l'Església catòlica, quan a missa es dóna l'eucaristia, la qual cosa representa la comunió de Déu amb la persona creient, comunió basada, precisament, a menjar-se la sagrada forma, que representa el cos de Crist.

- 4) És el segell del menyspreu a totes les altres races i a creure't sempre superior a elles, sense intentar mai voler-les comprendre. Només d'aquesta forma l'home blanc és inevitable, perquè es fa present a tot arreu i s'imposa.
- 5) Als alumnes, se'ls ha de fer entendre que Jack London va viure en l'època del colonialisme, quan l'Índia encara formava part del Regne Unit, per exemple, i que la mentalitat dels blancs era exactament la que ell explica i defensa. Això, però, no el justifica. No el justifica gens. Cal deixar clar als alumnes que podem comprendre el punt de vista dels escriptors/es, perquè són fills del seu temps, i que ens poden agradar els seus llibres, però que això no significa que haguem d'opinar com ells; al contrari, podem dir clarament que Jack London tenia un pensament absolutament racista, inacceptable avui dia.

21. Un petimetre amb punteria

- 1) Per ser exactes, un *greenhorn* és el mateix que un *greeny*, un *greener*, un *green hand*, un *juniper*, un *gunsel*, un *pilgrim* o un *tenderfoot*: un nouvingut a l'Oest nord-americà que no s'hi sap moure i que encara no sap ben bé què hi fa, allà. Els *greenhorns* eren el blanc de moltes "bromes" dels *Westerners*, els homes de l'Oest. Per exemple, posar una serp en el seu llit.
- 2) Professor. Perquè l'armer diu: "Jo no sóc com **els noiets als quals fa classe**."
- 3) Teodolit: Instrument de precisió destinat a mesurar angles horitzontals i verticals.
Taquímetre: Instrument, semblant al teodolit, que serveix per a mesurar ràpidament distàncies, posicions relatives i elevacions d'objectes distants.
- 4) Una metralladora.

- 5) Un, sap de tot i sap *fer* de tot; dos, pel que diu a l'últim paràgraf, és un ecologista i un antibel·licista convençut.

22. *Contra el Ku Klux Klan*

- 1) És una societat secreta racista nord-americana. Va ser fundada el 1866 pels terratinents demòcrates del sud per plantar cara als republicans radicals que hi havia al poder, i recuperar part del programa esclavista de la Confederació. Va tenir un segon període entre 1915 i 1924, en què es va lliurar a activitats totalment racistes i terroristes. Les reivindicacions integracionistes que es van iniciar cap al 1946 van ressuscitar el Klan, que va actuar sobretot entre el 1954 i el 1966. El president Johnson el va desorganitzar. (GEC, vol. 9.)
- 2) Parlant en veu baixa.
- 3) Amb túniques i caputxes negres (tot i que la imatge que més s'ha estès és la de túniques i caputxes blanques). A sobre de la roba negra, hi porten cosides figures de tela blanca: punyals, unes claus, un cargol...
- 4) Vol dir que és originari del sud. Septentrional: originari del nord.
- 5) Ells no són uns assassins despietats com els membres del Ku Klux i, per poc que puguin, respecten sempre la vida.

23. *El duel final*

- 1) El bo, Rudolf Rassendyll; el dolent, Rupert de Hentzau.
- 2) Amb les dues cames a un costat del cavall.
- 3) Detchard el va ferir, però Rudolf confia que encara sigui viu.
- 4) El seu amic Fritz von Tarlenheim.
- 5) El dolent és un cavaller i un paio molt *enfoton*: se'n va saludant i taral·lejant una cançó.

24. *La lliçó de vida de l'aventurer*

- 1) La categoria més alta és la condició i dignitat d'un cavaller anglès. L'autor opina així perquè ell n'era un (*Sir Henry Rider Haggard*), i perquè, en plena època del colonialisme (1887), els anglesos (s'entén els *cavallers* anglesos) estaven convençuts que ells governaven el món i eren els protectors dels

països més desfavorits. No hi ha res dolent a voler ser un cavaller anglès; nosaltres podem dir que volem ser bons catalans i ajudar, també, els més desfavorits. És clar que una cosa és ajudar els països més pobres i una altra de ben diferent crear un imperi pertot el món, però és que a l'època de la reina Victòria, colonitzar no volia dir "aprofitar-se de", sinó emparar, ajudar, civilitzar, i els cavallers anglesos s'enorgullien de servir el seu país i de ser valents i honestos.

2) Els massai.

3) És una mena de corral. En swahili.

4) En certa manera, sí, perquè tots sortim cada dia a l'encontre del que la vida ens ha preparat, i tots ho afrontem. Els uns més que els altres, però.

5) Ajudar els altres sempre que es pugui.

25. El capità Ahab i la Balena Blanca

Les tres primeres respostes són lliures. Per descriure Ahab, cal tenir present la caracterització de Gregory Peck, perfecta. Per descriure Moby Dick, cal pensar que té el cos ple d'arpons i també de pegellides i altres mol·luscos per l'estil.

4) El llibre comença així: "Digueu-me Ismael"; el company d'Ismael es diu Queequeg, i el vaixell d'Ahab, Pequod.

5) La majoria dels emperadors i dictadors (Napoleó, Hitler, Mussolini...) encara que tot ho fessin "a fi de bé". Avui dia, també hi ha presidents de països que s'entossudeixen a envair l'Iraq, per exemple.

► Atenció al conte *Pinotxo* o a la seva versió de dibuixos animats (Walt Disney, 1940). Més que res perquè també hi surt una balena -el catxalot que s'empassa en Gepetto i tota la patuleia-, i això ens pot remuntar al bíblic Jonàs i al cavaller Guillem de Torroella, i ens pot donar força joc per comentar a classe.

26. Divendres

1) Resposta lliure. Que siguin detallistes.

2) Està munyint les flames.

3) Es diu Divendres perquè li ha salvat la vida aquest dia de la setmana.

- 4) No parlen la mateixa llengua, i s'han d'entendre amb signes. Robinson l'ensenya a contestar-li i a dir *sí* i *no*.
- 5) Resposta lliure. Que les justifiquin amb lògica.

27. Una vida perduda

- 1) Que està enganxat pel joc.
- 2) Perquè, pel joc, el protagonista ha perdut la seva vida, l'ha malgastada. Ha malbaratat les oportunitats que li ha ofert la vida. Polina l'estima, però ell s'estima més quedar-se a jugar que anar a buscar-la; no té diners, però abans de posar-se a treballar, pensa continuar jugant...
- 3) Perquè sap perfectament que, li doni el que li doni, el protagonista s'ho jugarà tot al casino.
- 4) Perquè és feble i no té força de voluntat. Fa allò que és fàcil. Ha de patir, sí, però sense posar-hi cap esforç.
- 5) Resposta lliure. Un final real seria que el protagonista es converteix en un *sense sostre* que demana almoina pels carrers de l'última ciutat on ha anat a jugar, ja que ho ha perdut absolutament tot. No s'hi val pensar que té sort i que es fa ric, perquè si això fos així i passés amb una relativa freqüència, no existirien els casinos.

28. Un despertar molt poc agradable

- 1) Té una sensació de feblesa i de falta d'equilibri. Les seves mans estan tremoloses.
- 2) Que aquella veu no és la seva.
- 3) Es fica els dits a la boca per comprovar com té les dents, i s'adona que ja no en té.
- 4) No aconsegueix tornar a adormir-se, perquè el que li està passant no és cap somni, és de debò.
- 5) Resposta lliure. N'hi haurà d'humoristes ("ingressar en un geriàtric") i n'hi haurà de més valents (buscar l'autèntic Elvisham, que ara té el seu físic i la seva cara de divuit anys, i aconseguir que li retorni la joventut robada).

29. Un talismà fatal

- 1) El pare, la mare i el fill, Herbert, que ja té una edat, ja que fuma amb pipa.
- 2) Un sergent que ve de l'Índia. Una mà de mico.
- 3) Pot concedir fins a tres desitjos.
- 4) Dues-centes lliures per eixugar la hipoteca.
- 5) Resposta lliure. El conte original és molt tràgic i terrorífic. El fill mor enganxat per una màquina de la fàbrica on treballa, i l'empresa dóna als pares dues-centes lliures d'indemnització. Després d'enterrar-lo, la mare demana el segon desig: que el fill torni a la vida. El pare, sabent que en Herbert va quedar destrossat per la màquina, demana el tercer desig: que el seu fill es quedi on és. Conclusió? T'has de guanyar la vida honradament, treballant, i desconfiant dels diners fàcils...

30. El vell miner

- 1) Als vuit anys. Fa cinquanta anys.
- 2) Perquè aleshores cobrarà més de pensió. En lloc de cent cinquanta francs, en cobrarà cent vuitanta.
- 3) Perquè és el carbó que porta dins, després de quaranta-cinc anys de treballar en els pous.
- 4) Quan es va fundar la Companyia: feia cent sis anys.
- 5) Vincent Maheu. El seu pare, dos oncles i tres germans. A les mines. També.

31. Després de l'atac dels marcians

- 1) Un soldat.
- 2) Ve escapant-se d'una desfeta.
- 3) L'acull a casa seva.
- 4) Perquè ha caigut en un clot a causa del seu cavall, just en el moment en què els marcians els han disparat.
- 5) Resposta lliure. Convé encaminar els alumnes cap al pacifisme i cap a l'entesa i solidaritat entre pobles i mons de l'univers; altrament, no anirem bé.

32. Plutó, el gat negre

- 1) Intemperància: que no té temperància, que no té moderació. Vol dir que bevia molt.
- 2) De fet, se'n penedeix, però no s'esmena. Ja diu que un cop s'ha recobrat de l'embriaguesa, té remordiments pel que ha fet, però que es tracta d'un sentiment dèbil, i en acabat torna a beure en excés.
- 3) Es va tornant cada vegada més violent, fins a maltractar els animals que té a casa i la seva dona.
- 4) Doncs segurament en ell mateix.
- 5) El conte original acaba que el protagonista empareda la seva dona en el soterrani després d'haver-la assassinada, però hi fica (sense adonar-se'n) el gat, que amb els seus miols alerta la policia... L'home és detingut, jutjat i condemnat a la guillotina... El nom del gat, Plutó, pot inspirar per crear un altre final. Plutó, en la mitologia llatina, és el déu dels inferns, l'equivalent a Hades, de la mitologia grega.

33. Un assassinat

- 1) El protagonista, que és boig, planeja matar un home vell (premeditació) mentre està dormint (traïdoria).
- 2) El cor que sent constantment i l'ull obert que sembla mirar-lo.
- 3) Vol dir que té els sentits molt desenvolupats, que és molt sensible.
- 4) Vellard: "Eren els batecs del cor del vellard."
- 5) Perquè així és més creïble. El mateix assassí ens explica en primera persona i sense embuts tots els seus neguits i l'assassinat del vell, i això ens el fa molt més proper, com si el veí sonat del tercer t'expliqués les seves obsessions cada cop que coincideix amb tu a l'escala.

34. El pèndol de la mort

- 1) Un home està lligat a una taula d'una masmorra i a sobre hi té, penjada del sostre, una destrat de doble tall que es mou oscil·lant de dreta a esquerra i a l'inrevés, a l'altura del pit.
- 2) La Inquisició.

- 3) La Inquisició va ser fundada el 1478 pels Reis Catòlics i va ser abolida el 1834, durant el regnat d'Isabel II. Per tant, el relat es pot situar entre els s. XV i XIX. De fet, Poe el situa a principis del 1800.
- 4) Resposta lliure. En l'original, se li acudeix de fer que les rates li mosseguin els lligams, després d'haver-s'hi abocat menjar.
- 5) *Enjòlit. També suspens.*

35. *La hipnosi per mantenir la vida més enllà de la mort*

- 1) Un hipnotitzador pretén allargar la vida d'un malalt terminal.
- 2) Per fer el relat més versemblant; és com si el narrador digués "No puc implicar les persones que van intervenir en l'experiment; per tant, només en diré les inicials: doctor D, doctor F..."
- 3) Encara és viu perquè continua respirant.
- 4) De fet, el que fa l'hipnotitzador és deixar el malalt en suspens abans que arribi a morir-se. Home, deu ser possible de fer fins que t'arriba l'hora, i llavors, estiguis o no hipnotitzat, s'ha acabat el bròquil.
És lícit?→ Si no hi ha qualitat de vida, no té sentit allargar l'agonia.
- 5) Resposta lliure. L'original acaba que passa el temps i Valdemar continua viu després d'haver mort, i que demana a l'hipnotitzador que el desperti. Un cop surt de la hipnosi, el seu cos es desfà en una massa líquida i putrefacta.

36. *El senyor Rochester*

- 1) Està narrada en primera persona del singular: és la mateixa Jane Eyre.
- 2) Que el senyoret John va morir a Londres la setmana passada.
- 3) Que vagi a Gateshead a consolar la mare del noi mort, que demana per ella.
- 4) Li diu que és una bestiesa fer el viatge, perquè veu que ella ha de recórrer més de cent milles per visitar una senyora gran que potser ja sigui morta quan hi arribi; a més, fa uns anys la va treure de casa.
- 5) Li contesta dient-li que les circumstàncies han canviat i que té el deure d'anar-hi.

37. Transformació en escarabat

- 1) Gregor Samsa. És viatjant.
- 2) En un insecte monstruós.
- 3) Les seves cames són molt nombroses i primes, i s'agiten indefenses davant dels seus ulls.
- 4) Que no pot perquè està acostumat a dormir sobre el costat dret, i no aconsegueix girar-se perquè està panxa enlaire (i, és clar, és un escarabat).
- 5) Són uns paràsits propis dels escarabats.

38. Una noia espavilada

- 1) Holly.
- 2) Gairebé dinou.
- 3) Porta un vestit negre molt lleuger, sandàlies negres i un collaret de perles molt cenyit.
- 4) L'acompanya un tal Sid Arbuck, un home gran, baix i gras, que es posa moreno artificialment i que va enclenxinat amb fixador; porta un vestit de ratlles i un clavell que se li panseix al trau.
- 5) Sí que fa bé, perquè l'home només es vol aprofitar d'ella, i ella ho sap perfectament.

39. Caçadors de faisans

- 1) Mosquits.
- 2) Els gossos.
- 3) Oms i plàtans.
- 4) Pensa en Marianka. Cal imaginar-la com una noia molt bella i distingida.
- 5) El primer el mata l'avi Eroixka, i el segon, Olenin. La tercera pregunta és de resposta lliure, però s'ha d'incidir en la idea que abans es caçava per necessitat i avui dia es fa per esport, un esport que costa la vida a molts animals. I no s'hi val dir que els caçadors regulen el nombre d'animals salvatges, perquè la natura és sàvia i ja es regula ella mateixa, i si un any (per exemple) hi ha massa senglars, a l'any següent (o a l'altre) agafaran una malaltia i ja no en quedaran tants. L'home no té per què intervenir-hi, i menys matant.

40. Enamorament

1, 2 i 5 són respostes lliures.

3) Sí. Per una sèrie de trets: l'apassionament que sent Víctor, l'angoixa, l'ansietat, l'atabalament, el mareig, una certa obsessió... Gairebé no hi ha raó, només sentiments.

4) Resposta lliure, però es pot dir que és guapo, o interessant, o atractiu, amable, atent, agradable, que és intel·ligent, un científic respectat, de bona família...

41. La boira negra

1) Resposta lliure.

2) Aquí va la llegenda autèntica, per si pot servir d'inspiració: mentre els corbs romanguin a la Torre, Anglaterra no sofrirà invasions i mantindrà la seva monarquia. Hi ha qui, pagat pel govern, s'encarrega d'alimentar i cuidar aquests corbs.

3) Sir James Matthew Barrie (1860-1937), escriptor escocès que va estrenar *Peter Pan* el 27 de desembre del 1904, ja que primerament la va concebre com a obra de teatre.

4) - Anna Bolena: segona esposa d'Enric VIII, que per poder-s'hi casar es va separar de l'església catòlica a fi de deixar la seva primera esposa, Catalina d'Aragó. Anna Bolena va ser executada als 35 anys (1536), acusada d'adulteri, incest, heretgia, traïció i actes contra el rei.

- Catherine Howard: cosina d'Anna Bolena i cinquena esposa d'Enric VIII. Acusada d'adulteri i traïció, va ser executada el 1542, amb vint-i-pocs anys.

5) Resposta lliure. El *Tower Bridge* i la *Tower of London* són molt a prop:

